

Reactie internetconsultatie wetsvoorstel leerrecht Oudervereniging Balans

Oudervereniging Balans voorstander van de bedoeling van het Wetsvoorstel Leerrecht. Met deze wet leerrecht is de bedoeling dat wordt onderzocht waarom een leerling geen passend onderwijs krijgt en hoe dat opgelost kan worden. Onderwijs hoort gericht te zijn op *“de zo volledig mogelijke ontplooiing van de persoonlijkheid, talenten en geestelijke en lichamelijke vermogens van het kind”* (artikel 29, eerste lid sub a van het Kinderrechtenverdrag). Dit kan onmogelijk gerealiseerd worden als de Leerplichtwet nog steeds vrijstellingen van inschrijving aan een school verleent als een leerling (tijdelijk) niet (meer) in staat is tot geregeld schoolbezoek. Het is dan ook een zeer belangrijk onderdeel van deze wet om de definitie uit het IVRK op te nemen in de leerplichtwet, in plaats van de nu gehanteerde definitie: ‘de jongere is op lichamelijke of psychische gronden niet geschikt om tot een school onderscheidenlijk een instelling te worden toegelaten’.

Het Wetsvoorstel Leerrecht is dan ook een belangrijke toevoeging voor het realiseren van de uitvoering van Artikel 18a Wet op het primair onderwijs en Artikel 17a Wet op het voortgezet onderwijs *“Het samenwerkingsverband stelt zich ten doel een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen, bedoeld in de vorige volzin, te realiseren en wel zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen.”*

Ook kinderen of jongeren met complexe (medische) problematiek die buiten het onderwijs ligt, kunnen zich verder ontplooien. Daarbij moet duidelijk worden opgemerkt dat er een verschil is tussen naar school gaan en onderwijs volgen. Deze wet beoogt het onderwijs passend te maken voor het kind of de jongere, in plaats van uit te gaan van het aanbod en te beoordelen of het kind of de jongere daarbij past. Hier zijn wij als Balans groot voorstander van. Het onderwijs hoort, zoals gezegd, gericht te zijn op *“de zo volledig mogelijke ontplooiing van de persoonlijkheid, talenten en geestelijke en lichamelijke vermogens van het kind”* (artikel 29, eerste lid sub a van het Kinderrechtenverdrag). Maatregelen die voor individuele leerlingen passend onderwijs afdwingen en het overzicht over de grote lijnen die daarin te zien zijn binnen een regio, helpen om beter dekkend aanbod te creëren. Daarin voorziet het Wetsvoorstel Leerrecht. Wanneer er vóór het probleem te groot wordt, of zelfs escaleert, passend maatwerk voor een leerling is, kunnen veel niet-onderwijsproblemen worden voorkomen. Denk aan bijkomende gevolgen voor de (mentale) ontwikkeling van thuiszitten *zonder onderwijs*, de enorme belasting voor het gezin (niet alleen omdat het kind of de jongere thuiszit, maar ook gezien het enorme aantal professionals die dan vaak worden betrokken waar het gezin ongewild en vaak onnodig mee belast wordt, en de vele gesprekken die gevoerd worden) en de kosten hiervoor.

Het Wetsvoorstel Leerrecht schakelt een onafhankelijke jeugdarts in als doorzettingsmacht bij dreigende uitval. Wanneer in een vroegtijdig stadium, voor er sprake is van ‘dreigende uitval’ passend maatwerk ingezet wordt, is de inzet van de Jeugdarts te voorkomen. Dit verdient ook de voorkeur in het belang van het kind. Onvoldoende duidelijk in het wetsvoorstel is daarbij wat moet worden verstaan onder ‘dreigende uitval’. En wie dit bepaalt. Wij vinden dat ook ouders een melding bij een jeugdarts moeten kunnen doen, gevolgd door dezelfde procedure dan een melding van het samenwerkingsverband. Daarnaast zou er (nog) meer aandacht moeten zijn voor het voortraject. Veel kan worden voorkomen als er in een vroeg stadium op de juiste manier wordt gehandeld, in het belang van het kind of de jongere.

Het is ook van belang dat ouders goed op de hoogte zijn van deze procedure, evenals van andere procedures in het onderwijs, als het gaat om het bieden van extra ondersteuning/passend onderwijs. De informatievoorziening hierover vanuit scholen en gemeenten moet goed zijn. Bijvoorbeeld door een verplichting op te nemen om een duidelijke uitleg over deze (en andere) procedure(s) op te nemen in de schoolgids en het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband.

Het Wetsvoorstel Leerrecht geeft een grotere rol aan de jeugdarts. De jeugdarts wordt betrokken bij het relatief kleine overleg tussen de school, het samenwerkingsverband, de behandelaar en de ouders/leerling. De Jeugdarts kan met toestemming van de ouders toegang krijgen tot relevante persoonsgegevens zoals bijvoorbeeld gegevens over de fysieke en/of geestelijke gezondheid van de leerling. Een jeugdarts heeft beroepsgeheim en kan bijzondere persoonsgegevens gebruiken om een conclusie te trekken ten aanzien van het vereiste passend onderwijs voor een jeugdige, zonder dat de details van de gegevens gedeeld hoeven te worden met een partij die andere belangen heeft. Waarbij de adviezen van de behandelend arts leidend zijn, indien een eigen arts is betrokken. Belangrijk is dan ook dat in deze wet wordt aangegeven dat ook deze behandelend arts deze rol kan vervullen, om het aantal betrokkenen zo klein mogelijk te houden. Het medisch tuchtrecht voorziet in de mogelijkheid om bezwaar te maken tegen conclusies en maatregelen van de jeugdarts. Wanneer de belangen van een jongere niet goed gediend worden kan de jeugdarts aangeklaagd worden. De Geschillencommissie Passend Onderwijs kan deze rol niet vervullen omdat die alleen kijkt of de wettelijke procedures gevolgd zijn, maar niet naar de kwaliteit hiervan, en niet inhoudelijk kijkt naar het belang van het kind of de jongere. Uiteraard is het niet wenselijk dat ouders een dergelijk tuchtklachtentraject in zouden moeten, echter is het wel van belang dat de mogelijkheid hiertoe bestaat. Deze is er niet bij een samenwerkingsverband, leerplichtambtenaar, onderwijsconsulent of GPO.

Een jeugdarts kan een onafhankelijk oordeel vellen. Hierbij moet advies en informatie van artsen en behandelaren die het kind en de ouders vaak al langere tijd kennen en een samenwerkingsrelatie hebben opgebouwd altijd leidend zijn. Een jeugdarts mag geen diagnose stellen. Het belang van de jeugdarts ligt bij de gezonde ontwikkeling van de jongere met minimale ondersteuning van de gemeente en passende aanbod binnen het onderwijs in plaats van financiële en organisatorische belangen van het onderwijs of het verdienmodel van jeugdhulporganisaties. Wel vinden wij het belangrijk dat jeugdartsen goed worden gefaciliteerd en geschoold bij het uitvoeren van hun taak. Dit verdient verdere uitwerking.

Voor een verdere toelichting op deze korte reactie verwijzen we graag naar de reactie van Oudervereniging Balans op de internetconsultatie doorbraakaanpak:
<https://www.internetconsultatie.nl/doorbraakaanpak/reactie/8c55b941-72ef-4738-b999-7af4b0141a9b>

Wij ondersteunen daarnaast op hoofdlijnen de reacties van Ouders & Onderwijs, Iederin en Autipassend Onderwijs Utrecht op deze internetconsultatie.